

Pokyny pro certifikaci a kódování mortality v souvislosti s onemocněním COVID-19

Certifikace příčin smrti

COVID-19 má být uváděn na Listu o prohlídce zemřelého (LPZ) ve všech případech úmrtí, kde nemoc způsobila nebo se předpokládá, že způsobila úmrtí, nebo k němu přispěla

Vzhledem k tomu, že existuje několik typů koronaviru, je doporučeno nepoužívat obecný pojem „koronavirus“, ale označení COVID-19, Infekce Sars-Cov-2 nebo Koronavirové onemocnění 2019.

Uvádějte COVID-19 (s kódem dle MKN-10, viz níže) k vyznačení příčiny úmrtí na LPZ v části I., pokud bylo úmrtí způsobeno onemocněním COVID-19, nebo v části II., pokud tato diagnóza k úmrtí přispěla, ale základní kauzální řetězec stavů vedoucích ke smrti byl jiný.

Pro účely evidence úmrtí a statistického vyhodnocení příčin smrti je důležité uvést v části I. LPZ posloupnost stavů vedoucích ke smrti tak, aby stav uvedený na nejnižším vyplněném řádku byl základní příčinou řetězce stavů vedoucích ke smrti a uvedených v řádcích nad ním.

V případě úmrtí způsobeného onemocněním COVID-19 se např. infekce dýchacích cest může rozvinout do pneumonie a následně do respiračního selhání a dalších stavů. Tyto stavy uveďte v posloupnosti na LPZ v části I. tak, jak následovaly za sebou. Zároveň uveďte všechny okolnosti úmrtí, které máte k dispozici, a jsou pro vyhodnocení příčin smrti relevantní. Další stavy, které mohly k úmrtí přispět (jako jsou například potíže s imunitním systémem, chronické nemoci apod.) by měly být uvedeny v části II.

Příklady správné certifikace úmrtí (v barevném rámečku je označena základní příčina smrti)

1) Úmrtí na COVID-19 bez komorbidit

I. a)	Syndrom dechové tísně	J80	2 dny
b)	Pneumonie	J189	10 dní
c)	COVID-19, virus laboratorně prokázán	U071	14 dní
d)			

Příklad správně uvedené posloupnosti u pacienta, který zemřel na COVID-19

2) Úmrtí na COVID-19 u pacienta s komorbiditami

Stále častěji se ukazuje, že osoby s již existujícím chronickým onemocněním jsou ve vyšším riziku komplikovaného průběhu onemocnění COVID-19 a případným úmrtím. Může se jednat o nemoci oběhové soustavy, CHOPN, diabetes apod. Pokud měl zemřelý tyto komplikace, měly by být uvedeny v části II. LPZ.

I. a)	Syndrom dechové tísně	J80	2 dny
b)	Pneumonie	J189	10 dní
c)	COVID-19, virus laboratorně prokázán	U071	12 dní
d)			
II.	Aterosklerotická choroba srdeční	I25.1	5 let
	Diabetes mellitus	E11.9	14 let
	CHOPN	J44.9	8 let

Příklad správně vyplněného LPZ u pacienta, který zemřel na COVID-19. Dříve existující komorbidity jsou uvedeny v části II.

3) Úmrtí pacienta s COVID-19, avšak z jiné příčiny

V případech, kdy dojde k úmrtí pacienta, který měl dříve diagnostikovan COVID-19, avšak úmrtí bylo bezprostředně způsobeno jinou příčinou, by neměl být COVID-19 v části I. uveden. Pokud se však domníváte, že COVID-19 mohl průběh onemocnění vedoucího ke smrti zhoršit, nebo ke smrti jinak přispěl, uveďte jej v části II.

I. a)	Srdeční selhání	I50.9	1 den
b)	Infarkt myokardu	I21.9	5 dní
c)			
d)			
II.	COVID-19, virus laboratorně prokázán	U07.1	30 dní

Příklad správně vyplněného LPZ u pacienta, který zemřel na infarkt myokardu, avšak v předchozích dnech prodělal onemocnění COVID-19, což pravděpodobně k úmrtí přispělo.

Kódování a vyhodnocení příčin smrti

WHO vyhradila pro kódování onemocnění COVID-19 následující dva kódy Mezinárodní klasifikace nemocí (MKN-10):

U07.1 COVID-19, virus laboratorně prokázán

U07.2 COVID-19, virus nebyl laboratorně prokázán

Tyto kódy jsou nově zahrnuty i do českého překladu MKN-10, v jejím novém updatu z dubna 2020.

Obecné pokyny pro použití těchto kódů jsou následující:

U07.1 COVID-19, virus laboratorně prokázán

Použijte tento kód, pokud byl původce onemocnění COVID-19 prokázán laboratorním testem, a to bez ohledu na závažnost klinických příznaků či symptomů.

U07.2 COVID-19, virus nebyl laboratorně prokázán

Použijte tento kód, pokud byl COVID-19 diagnostikován klinicky nebo epidemiologicky, ale laboratorní test je neprůkazný nebo nedostupný.

Postup při vyhodnocování základní příčiny smrti pro účely statistické tabulace je pak ošetřen mezinárodními pokyny a pravidly, přičemž v případě COVID-19 je obdobný jako u onemocnění chřipkou a COVID-19 nelze uvažovat jako následek jiného stavu.

Aktualizovaný číselník pro uvádění příčin smrti na Listu o prohlídce zemřelého je zde <https://www.uzis.cz/res/file/registry/lpz/lpz-ciselnik-diagnoz-20200406.xlsx>

Konkrétní pokyny a příklady certifikace úmrtí v souvislosti s COVID-19

- 1) onemocnění COVID-19 uvádějte níže než bezprostřední příčiny úmrtí, pokud jsou známy
- 2) pneumonii, pokud je přítomna, uvádějte před (na řádku výše, nebo na stejném řádku před) než COVID-19

Příklad 1 Chybná posloupnost			Správná posloupnost		
I.a)	Selhání ledvin	N178	I.a)	Selhání ledvin	N178
b)	COVID-19, virus laboratorně prokázán	U071	b)	Virová pneumonie	J128
c)	Virová pneumonie	J128	c)	COVID-19, virus laboratorně prokázán	U071
<p><i>pozn. Pneumonie nemůže být příčinou onemocnění COVID-19, posloupnost je nutné zapsat obráceně.</i></p>					

Příklad 2 Chybná posloupnost			Správná posloupnost		
I.a)	COVID pneumonie	J21	I.a)	Kardiorespirační selhání	R092
b)	Kardiorespirační selhání	R092	b)	Virová pneumonie	J128
c)			c)	COVID-19, virus laboratorně prokázán	U071
<p><i>pozn. Z hlediska příčin a následků byl obrácen vztah kardiorespiračního selhání a COVID-19. COVID-19 pneumonie byla rozepsána kódem vyjadřujícím vlastní onemocnění (U071) a jeho projevu, tedy pneumonii (J128).</i></p>					

Příklad 3 Chybná posloupnost			Správná posloupnost		
I.a)	Zástava dechu	R092	I.a)	Zástava dechu	R092
b)	COVID-19, virus laboratorně prokázán		b)	Pneumonie	J128
c)	Pneumonie	J189	c)	COVID-19, virus laboratorně prokázán	U071
d)	Tumor prostaty	C61			
			II.	Tumor prostaty	C61
<p><i>pozn. Zhoubný novotvar nemůže být příčinou pneumonie ani COVID-19. U pneumonie doporučujeme neužít v souvislosti s COVID-19 kód J189 (Pneumonie NS), ale např. kód J128 (Jiná virová pneumonie).</i></p>					

Příklad 4 Chybná posloupnost			Správná posloupnost		
I.a)	Elektrolytová nerovnováha	E878	I.a)	Elektrolytová nerovnováha	E878
b)	COVID-19, virus laboratorně prokázán	U071	b)	Selhání jater následkem novotvaru	K729
c)	Selhání jater následkem novotvaru	K729	c)	Hepatocelulární karcinom	C220
d)	Hepatocelulární karcinom	C220	II.	COVID-19, virus laboratorně prokázán	U071

pozn. Vzhledem k tomu, že COVID-19 zde nezapadá do posloupnosti stavů vedoucích bezprostředně k úmrtí (úmrtí v důsledku novotvaru jater) a úmrtí s onemocněním COVID-19 bezprostředně nesouviselo, byl COVID-19 přesunut do části II.